Prima instanţă: Judecătoria Anenii Noi sediu Central (jud. Ghedrovici Nicolae)
Dosarul *****a-3563/23 (2-140719*****-02-2a-18092023)

D E C I Z I E

30 aprilie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Diana Corlăteanu şi Lucia Bagrin
Grefier Jumiga Tamara

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de avocatul Capcelea Liviu acționînd în interesele lui Prigala Radu, împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi sediu Central din 09 iunie 2021, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis împotriva lui Prigala Eugeniu, IP Agenția Servicii Publice SCT Anenii Noi, intervenient accesoriu IP Agenția Servicii Publice SSC Anenii Noi privind constatarea faptului încetării căsătoriei dintre foștii soți la data de 24.04.2001, recunoașterea dreptului de proprietate exclusivă asupra imobilului după Prigala Olga cu dispunerea radierii dreptului lui Prigala Eugeniu, partajul bunului comun cu recunoașterea dreptului de proprietate a cîte ¼ cotă parte pentru fiecare din coproprietari, partajul în natură a bunului, încasarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Prigala Eugeniu către Prigala Olga cu privire la determinarea cotelor părți în proprietatea comună în devălmășie a cîte ½ sau 50% cotă-parte din bunul imobil,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 24 noiembrie 2014, Prigala Olga s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Prigala Eugeniu, intervenient accesoriu ÎS „Cadastru” Organul Cadastral Teritorial Anenii Noi, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate exclusivă al Olgăi Prigala, asupra apartamentului ***** și asupra 39% cotă parte din terenul ce constituie suprafața totală de 0,1341 ha aferent imobilului, obligarea OCT Anenii Noi să radieze cu excluderea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra ½ cotă parte din apartamentul ***** și ½ cotă

parte din terenul aferent imobilului, înregistrat după Prigala Eugeniu, considerând-o ilegală și încasarea de la pârâtul Prigala Eugeniu în beneficiul reclamantei a cheltuielilor suportate.

Prin acțiunea concretizată, reclamanții Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis au solicitat constatarea faptului precum că, căsătoria dintre foștii soți Prigala Olga și Prigala Eugeniu, desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 1 august 1989 a încetat la 24 aprilie 2001; recunoașterea exclusivă după reclamanta Prigala Olga a dreptului de proprietate asupra 39% cotă-parte din ***** și a terenului aferent acestuia; radierea de către OCT Anenii Noi din registrul bunurilor imobile a dreptului lui Prigala Eugen asupra 39% cotă-parte din ***** și a terenului aferent acestuia; partajarea bunului comun -apartamentului *****, cu recunoașterea dreptului pentru fiecare din coproprietari a câte ¼ pentru fiecare; partajul în natură a apartamentului ***** între coproprietarii Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis și Prigala Eugeniu.

În argumentarea acțiunii, au indicat că, între părţile litigante a fost încheiată căsătoria la ***** iulie 1984, iar la 1 august 1989, căsătoria între Prigala Olga și Prigala Eugeniu a fost desfăcută, fapt confirmat prin copia extrasului din hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 1 august 1989.

Menționează că, în anul 2003, în baza testamentului din 7 februarie 1996, prin certificatele de moștenitor testamentar din 8 octombrie 2003 și 10 noiembrie 1998, Prigala Olga a primit după decesul Mariei Mazurean, depuneri bănești din băncile de economii inclusiv și *****, cu construcțiile auxiliare.

Relevă că prin contractul de vânzare-cumpărare din 12 septembrie 2005, Prigala Olga a vândut Larisei Bondarciuc, *****, la un preț de *****, care i-au revenit prin moștenire.

Notează că conform contractului privind depunerea mijloacelor bănești în contul de depozit „Lux”, încheiat cu BC „MobiasBanca” SA, la 12 septembrie 2005, a depus suma de *****, obținută de la vânzarea apartamentului ***** din str. ***** *****, or. Anenii Noi, primit prin moștenire.

Indică că, prin contractul de vânzare-cumpărare din 14 septembrie 2006 a procurat *****, cu cota parte în mărime de 39% ce constituie suprafața totală de 0,1341 ha a terenului aferent imobilului procurat, înregistrându-l la ÎS „Cadastru”, filiala OCT Anenii Noi cu numărul cadastral ***** la 19 septembrie 2006 la un preț de 6 500 euro, obținuți și păstrați la BC „MobiasBanca” SA de la vânzarea *****, primit prin moștenire de la Mazurean Maria.

Afirmă că în Registrul bunurilor imobile, pârâtul Prigala Eugeniu este înregistrat drept coproprietar al apartamentului ***** și terenul aferent imobilului.

Consideră că, dreptul de proprietate asupra apartamentului ***** din str. ***** ********** și 39 % din terenul aferent imobilului or. Anenii Noi,

înregistrat și după pârâtul Prigala Eugeniu este obținut ilegal.

Mai remarcă și faptul că reclamanta Prigala Olga şi pârâtul Prigala Eugen erau divorţaţi deja din momentul înregistrării hotărârii judecătorești de divorț la OSC Anenii Noi, adică din anul 1989.

Relatează că prin extrasul de arhivă nr. 466, eliberat la 3 august 2015 se indică că această hotărâre a parvenit pentru înregistrare la OSC Anenii Noi în anul 1989. Prin urmare, desfacerea căsătoriei între Prigala Olga și Prigala Eugeniu a fost realizată deja în anul 1989.

Comunică că, începând cu 24 aprilie 2001, situația juridică referitor la desfacerea căsătoriei între Prigala Olga și Prigala Eugeniu, a nimerit sub incidența noii legi.

Declară că la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare, Prigala Olga nu era în relații de căsătorie cu Prigala Eugeniu. Prin urmare, în momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare, reclamanta a dobândit dreptul de proprietate asupra bunului imobil de una singură, fără a dobândi un careva drept și pentru Prigala Eugeniu.

În cererea de chemare în judecată concretizată, reclamanții relevă și faptul că la materialele dosarului se regăsesc actele care confirmă dreptul părților asupra apartamentului *****.

Evidențiază că la materialele dosarului se regăsește și confirmarea faptului că Prigala Radu și Prigala Denis la fel sunt coproprietari ai apartamentului nr. 3 al apartamentul *****, deoarece au participat la procesul de privatizare a acestuia.

La 24 aprilie 2015, pârâtul Prigala Eugeniu a depus acțiune reconvențională către Prigala Olga prin care a solicitat numirea unei expertize tehnice pentru efectuarea variantelor de partaj a bunurilor imobile ********** și partajarea bunurilor imobile: **********, cu atribuirea fiecăruia câte ½ cotă parte și încasarea cheltuielilor în sumă egală.

Prin cererea de modificare și concretizare a pretențiilor din acțiune, reclamantul Prigala Eugeniu, prin intermediul avocatului Tudor Bugaescu, în acțiunea reconvențională a solicitat determinarea cotelor-părți în proprietatea comună a reclamantului Prigala Eugeniu și pârâtei Prigala Olga, a terenului pentru construcții și casei de locuit cu numerele cadastrale *****; *****.*****, situate în *****, stabilind a câte ½ sau 50% cotă-parte din bunurile imobile pentru fiecare.

În cererea reconvențională, ulterior concretizată, Prigala Eugeniu a indicat că, cu Prigala Olga au constituit un cuplu familial, căsătoria fiind înregistrată la ***** iulie 1984, la OSC Anenii Noi.

Învederează că cu pârâta împreună au dus o gospodărie, au dobândit patrimoniu mobil și imobil. Relațiile de căsătorie s-au păstrat până la data desfacerii căsătoriei, fapt înregistrat prin actul nr. 105 din 23 iulie 2014 în

Registrul actelor de stare civilă de la OSC Anenii Noi.

Indică că în timpul căsătoriei, au dobândit bunuri imobile: *****, nr. cadastral *****; ap. *****, casa *****, str. *****, or. Anenii Noi, nr. cadastral-*****.*****.

Relevă că după procurarea apartamentelor menționate, pe mijloace financiare, în cea mai mare parte dobândite de reclamantul Prigala Eugeniu, în rezultatul muncii depuse, a îmbunătățit aceste apartamente. În rezultatul investițiilor făcute în reconstrucțiile apartamentelor și construcțiilor aferente, prețurile de cost ale acestor bunuri s-au majorat considerabil.

Subliniază că drepturile de proprietate asupra bunurilor menționate au fost înregistrate după ambii soți Prigala Eugeniu și Prigala Olga, iar în prezent a apărut necesitatea de a determina cotele părți din proprietate între coproprietari.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 24 noiembrie 2015, a fost admis demersul lui Prigala Eugeniu privind numirea expertizei tehnice în construcție a bunului imobil, **********, fiind încredințată efectuarea acesteia SRL „Geocad Expert".

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 055-16 din 12 martie 2016, s-a constatat că nu este posibil partajul, din motiv că bunul imobil are construit anexele A", a", a", a", M- mansarda, ce sunt neautorizate și nu sunt înregistrate la OCT Anenii Noi, din aceste considerente ele nu pot fi supuse partajării, iar bunul imobil inițial ce a fost procurat în baza contractului de vânzare-cumpărare *****786 din 14 septembrie 2006 are 44,1 m2 nu întrunește condițiile Legii cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354-XV din ***** octombrie 2004 și anume nu poate fi respectat art. 7 al legii și Capitolul 3 al Codului practic cu privire la formarea bunurilor imobile din 2006.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 17 noiembrie 2016, a fost numită efectuarea expertizei merceologice și tehnice în construcții, fiind încredințată efectuarea acesteia de CNEJ de pe lângă Ministerul Justiției.

Prin scrisoarea nr. 715 din 9 aprilie 2019, Centrul Național de Expertize Judiciare a remis dosarul civil în adresa instanței de judecată, fără executare încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 17 noiembrie 2016 și materialele prezentate pentru investigații.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediu Central) din 9 iunie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis, a fost admisă parțial. S-a partajat bunul comun al lui Prigala Olga, Prigala Eugeniu, Prigala Radu și Prigala Denis și anume apartamentul *****, situat pe *****, cu recunoașterea dreptului de proprietate a câte ¼ cotă-parte pentru fiecare din coproprietari. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a admis integral cererea reconvențională înaintată de Prigala Eugeniu și a fost determinată cotă-parte în proprietatea comună a lui Prigala Eugeniu și Prigala Olga și anume în 39% din terenul pentru construcții situat în **********, stabilind a câte ½ sau 50% cotă-parte din bunuri, pentru fiecare.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 7 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, avocatul Capcelea Liviu acționînd în interesele lui Prigala Radu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediu Central) din 9 iunie 2021.

Argumentele părţilor:

În motivarea cererii de apel, avocatul Capcelea Liviu acționînd în interesele lui Prigala Radu a invocat că la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare în procesul de privatizare a apartamentului nr. 3 din casa nr. 17 de pe str. ***** din or. Aneni Noi, nu s-au stabilit cotele-părți ale fiecăruia din participanți.

Afirmă că participanți la proces sunt în drept să solicite la moment împărțirea pe cote-părți a bunului imobil proprietate comună în devălmășie.

Subsecvent, cu referire la capătul de solicitare privind constatarea faptului juridic relevă că la materialele dosarului este anexată hotărârea judecătorească din 1989 prin care, se confirmă desfacerea căsătoriei dintre Prigala Olga și pârâtul Prigala Eugen.

Menționează că de la momentul dispunerii prin hotărârea de judecată a desfacerii căsătoriei părțile nu au prezentat spre înregistrare hotărârea de desfacere a căsătoriei din 1 august 1989. Totodată, prin efectul legii noi, care a intrat în vigoare la 24 aprilie 2001, se stabilește că în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească, aceasta încetează din ziua când hotărârea instanței judecătorești a rămas definitivă.

Prin urmare, afirmă că începând cu 24 aprilie 2001, situația juridică referitor la desfacerea căsătoriei între Prigala Olga și Prigala Eugeniu a nimerit sub incidența noii legi, și anume a Codului familiei nr. 1316-XIVdin 26 octombrie 2000, astfel cum efectul acesteia a produs efectul încetării căsătoriei nu prin înregistrarea acesteia la organul de stare civilă, ci prin efectul intrării în vigoare a hotărârii prin care a fost desfăcută căsătoria.

Declară că având în vedere că legea nouă nu are efect retroactiv pentru situația care avea o altă reglementare anterioară (prevăzută de articolul 40 al Codului căsătoriei și familiei - abrogat), dar având în vedere că nici legea veche nu are efect ultraactiv pentru o situație juridică litigioasă, încă neconsumată la momentul intrării în vigoare a noii legi, prin urmare situația litigioasă neconsumată încă urmează a fi soluționată potrivit regulilor prevăzute de noua normă legală.

Indică că deși părțile (foștii soți Prigala Olga și Prigala Eugeniu) nu au înregistrat hotărârea privind desfacerea căsătoriei la organul de stare civilă până la 24 aprilie 2001 (data intrării în vigoare a Codului familiei), efectul încetării căsătoriei s-a produs anume la 24 aprilie 2001, având în vedere că hotărârea privind desfacerea căsătoriei era la acel moment una definitivă.

Susține că este necesar de a constata faptul că căsătoria dintre foștii soți Prigala Olga și Prigala Eugeniu a încetat la data de 24 aprilie 2001 (data intrării în vigoare a Codului familiei).

Evidențiază că necesitatea constatării prin hotărâre de judecată a acestui fapt juridic rezultă din aceea că pârâtul Prigala Eugeniu a cerut înregistrarea divorțului, unde reprezentanții OSC Anenii Noi, au indicat data încetării căsătoriei 23 iulie 2014, aplicând în acest sens, o lege abrogată, dat fiind faptul că încetarea căsătoriei în baza hotărârii de judecată prin efectul înregistrării acestei hotărâri la organul de stare civilă a încetat a mai exista din 24 aprilie 2001.

Subliniază că în contextul în care, căsătoria a fost desfăcută la 24 aprilie 2001, la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare din 14 septembrie 2006, prin care s-a cumpărat 39% cotă- parte din bunul imobil *****, Prigala Olga nu mai era în relații de căsătorie cu pârâtul Prigala Eugeniu, consideră că ultima a dobândit dreptul de proprietate integral asupra bunului imobil.

La fel, precizează că *****, a fost achiziționat exclusiv din sursele personale ale reclamantei Prigala Olga, în contextul în care, la materialele dosarului este anexat contractul de vînzare din 12 septembrie 2004 a apartamentului ***** și 1/3 construcție anexă din str. ***** *****, Anenii Noi, bun, proprietate personală a reclamantei Prigala Olga, obținut în baza de moștenire testamentară.

Indică că imediat după vânzare, în aceeași zi, banii menționați au fost depuși pe contul bancar al reclamantei, fapt confirmat prin contractul de depunere a mijloacelor bănești din 12 septembrie 2004. Ulterior, acești bani fiind folosiți pentru achiziționarea apartamentului ***** de pe str. ***** ********** din or. Anenii Noi.

Nu este de acord cu admiterea în parte a cererii de chemare în judecată în privința partajului bunului comun cu recunoașterea dreptului de proprietate a câte ¼ cotă parte pentru fiecare din coproprietari, partajul în natură a bunului, încasarea cheltuielilor de judecată.

Invocă că instanța de judecată în mod neîntemeiat s-a expus în privința unei solicitări, care de fapt nu a constituit obiectul examinării, or, din cererea de chemare în judecată înaintată de către coreclamanți se atestă incontestabil solicitarea de partajare în natură a bunului imobil amplasat pe adresa *****, și nicidecum stabilirea cotelor părți a acestui bun imobil.

Consideră că instanța de judecată, în mod arbitrar și-a depășit competența, expunîndu-se în privința unor solicitări, care de fapt nu au fost solicitate de către participanți.

La 3 aprilie 2025, prin intermediul poștei electronice, reprezentantul IP Agenția Servicii Publice, Medvedeva Angela a depus referință asupra cererii de apel.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, Colegiul judiciar reține că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2023, a fost admisă cererea de repunere în termen și repus în termen apelantul Prigala Radu, în termenul legal de declarare a apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 9 iunie 2021 (f.d. 101-105 vol. II).

Poziția părților în apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, intimatul Prigala Eugeniu a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Apelantul Prigala Radu, intimații Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis, IP Agenția Servicii Publice SCT Anenii Noi, intervenient accesoriu IP Agenția Servicii Publice SSC Anenii Noi, nu s-au prezentat, însă procedura de citare legală a fost respectată.

Totodată, avocatul avocatul Capcelea Liviu acționînd în interesele lui Prigala Radu a depus cerere de amânare a ședinței de judecată, din motiv că este implicat în alte două cauze penale la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani).

Conform art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanţa poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

În acest context art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează, părţile sînt obligate să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale. Instanţa judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmăreşte tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, având în vedere cauza civilă a parvenit în instanța de apel la 18 septembrie 2023, dat și faptul că este a doua cerere de amânare din partea reprezentantului părții apelante, Colegiul judiciar consideră pasibilă de a fi respinsă cererea de amânare și de a examina cauza în lipsa părților care nu s-au prezentat. Or, potrivit art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora,

precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind explicațiile părții prezente, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

În acord cu prevederile art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În temeiul art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Colegiul judiciar, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă constată că, dispoziţiile procedurale invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs

Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Instanța de apel reține că, la 24 noiembrie 2014, Prigala Olga s-a adresat cu cerere de chemare în judecată (cu concretizările ulterioare) împotriva lui Prigala Eugeniu, intervenient accesoriu ÎS „Cadastru" Organul Cadastral Teritorial Anenii Noi, solicitând constatarea faptului precum că, căsătoria dintre foștii soți Prigala Olga și Prigala Eugeniu, desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 1 august 1989 a încetat la 24 aprilie 2001; recunoașterea exclusivă după reclamanta Prigala Olga a dreptului de proprietate asupra 39% cotă-parte din ***** și a terenului aferent acestuia; radierea de către OCT Anenii Noi din registrul bunurilor imobile a dreptului lui Prigala Eugen asupra 39% cotă-parte din ***** și a terenului aferent acestuia; partajarea bunului comun -apartamentului *****, cu recunoașterea dreptului pentru fiecare din coproprietari a câte ¼ pentru fiecare; partajul în natură a apartamentului ***** între coproprietarii Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis și Prigala Eugeniu (f. d. 245-249 vol. I).

La 24 aprilie 2015, pârâtul Prigala Eugeniu a înaintat acțiune reconvențională (cu concretizările ulterioare) către Prigala Olga, prin care a solicitat determinarea cotelor-părți în proprietatea comună a lui Prigala Eugeniu și Olgăi Prigala, a terenului pentru construcții și casei de locuit cu numărul cadastral *****; *****.*****, situate în *****, stabilind a câte ½ sau 50% cotă-parte din bunurile imobile pentru fiecare (f. d. 193-194 vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii depuse de Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis și a partajat bunul comun al lui Prigala Olga, Prigala Eugeniu, Prigala Radu și Prigala Denis și anume apartamentul *****, situat pe *****, cu recunoașterea dreptului de proprietate a câte ¼ cotă-parte pentru fiecare din coproprietari. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. La fel, a conchis asupra temeiniciei integrale a acțiunii reconvenționale depuse de Prigala Eugeniu și s-a determinat cota-parte în proprietatea comună a lui Prigala Eugeniu și Prigala Olga și anume în 39% din terenul pentru construcții situat în **********, stabilind a câte ½ sau 50% cotă-parte din bunuri, pentru fiecare.

Conform art. 5 din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În acord cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În sensul art. 130 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe faţă de altele.

Conform art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condițiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internațional.

În temeiul prevederilor art. 344 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari. Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic.

În virtutea art. 345 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote-părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie). Dacă bunul este comun, proprietatea pe cote-părți se prezumă până la proba contrară. Coproprietarii devălmași pot atribui bunurilor comune regimul proprietății comune pe cote-părți.

Articolul 346 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019) stipulează că, fiecare coproprietar este proprietarul exclusiv al unei cote-părți ideale din bunul comun. Cotele-părți sunt prezumate a fi egale până la probă contrară. Dacă bunul a fost dobândit printr-un act juridic, nu se va putea face probă contrară decât prin înscrisuri.

Conform art. 361 alin. (1) și (3) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), împărțirea bunului proprietate comună pe cote-părți se face în natură, proporțional cotei-părți a fiecărui coproprietar. În cazul în care unui dintre coproprietari îi este atribuită o parte reală mai mare decât cota sa parte, celorlalți coproprietari li se atribuie o sultă.

În acord cu dispoziţiile art. 19 din Codul familiei, bunurile dobîndite de către soţi în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietăţii în devălmăşie. Regimul legal al bunurilor soţilor acţionează în măsura în care nu este modificat de contractul matrimonial.

În conformitate art. 20 din Codul familiei, bunurile dobîndite de către soţi în timpul căsătoriei aparţin ambilor cu drept de proprietate în devălmăşie, conform legislaţiei.

Sînt proprietate în devălmăşie bunurile procurate din contul:

a) veniturilor obţinute de fiecare dintre soţi din:

- activitatea de muncă;
- activitatea de întreprinzător;
- activitatea intelectuală;

b) premiilor, indemnizaţiilor şi altor plăţi, cu excepţia celor care au un caracter de compensare (ajutor material, despăgubire pentru vătămarea sănătăţii etc.);

c) altor mijloace comune.

Sînt proprietate în devălmăşie a soţilor bunurile mobile şi imobile, valorile mobiliare, depunerile şi cotele de participaţie în capitalul social din instituţiile financiare sau societăţile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum şi alte bunuri dobîndite în timpul căsătoriei, chiar dacă sînt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soţi.

Dreptul la proprietate în devălmăşie se extinde şi asupra soţului care nu a avut un venit propriu, fiind ocupat cu gospodăria casnică, cu educaţia copiilor sau din alte motive temeinice.

Sînt proprietate în devălmăşie a soţilor bunurile care au fost dobîndite din ziua încheierii căsătoriei pînă în ziua încetării acesteia. Instanţa judecătorească este în drept, în baza cererii soţului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobîndite de către el în perioada cît soţii au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

Conform art. 25 din Codul familiei, împărţirea proprietăţii în devălmăşie a soţilor poate fi făcută atât în timpul căsătoriei, cât şi după desfacerea ei, la cererea oricăruia dintre soţi. Proprietatea în devălmăşie poate fi împărţită în baza acordului dintre soţi. În caz de neînţelegere, determinarea cotei-părţi a fiecărui soţ în proprietatea în devălmăşie, precum şi împărţirea acesteia în natură, se face pe cale judecătorească.

În temeiul art. 26 din Codul familiei, la împărţirea proprietăţii în devălmăşie a soţilor şi determinarea cotelor-părţi din aceasta, părţile soţilor sînt considerate egale dacă contractul matrimonial nu prevede altfel. Instanţa judecătorească este în

drept să diferenţieze cotele-părţi în proprietatea în devălmăşie a soţilor, ţinînd cont de interesele unuia dintre soţi şi/sau de interesele copiilor minori. La împărţirea proprietăţii în devălmăşie a soţilor, datoriile comune se împart între ei proporţional cotelor-părţi ce le-au fost repartizate.

Colegiul judiciar relevă că partajul este o procedură prin care încetează proprietatea comună asupra bunurilor (mobile sau imobile) care aparțin mai multor persoane (foști sau actuali soți, moștenitori, persoane care au cumpărat în comun, sau au devenit coproprietari în alte circumstanțe). Mai simplu spus, partajul este împărțirea bunurilor comune între coproprietari.

Partajul bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporţional aportului fiecăruiafiecăruia la dobândirea bunului. Până la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmaşi este prezumat a fi egal. Respectiv în acțiunile privind partajarea proprietății comune în devălmășie se va solicita și stabilirea cotei părți

Bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sânt proprietatea lor comună în devălmăşie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Momentul dobândirii unui drept de către un soț și intrării sale în patrimoniul acelui soț se determină de regulile privind dobândirea drepturilor respective.

În materie de drept de proprietate, regulile fundamentale sunt cuprinse în art. 321, care face distincție după cum dreptul se supune înregistrării într-un registru de publicitate

În acest sens, articolul 321 (în redacția de până la 01 martie 2019), dreptul de proprietate este transmis dobînditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndeşte la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepţiile prevăzute de lege.

Totodată, prevederile art. 22 alin. (1), (2) din legea cadastrului bunurilor imobile, nr. 1543 din 25 februarie 1998, stipulează că registrul bunurilor imobile este documentul de bază al cadastrului. Dacă datele din registrul bunurilor imobile nu coincid cu datele din alte documente cadastrale sau cu datele constatate pe teren, se consideră veridice datele din registrul bunurilor imobile, cu excepţia cazurilor de eroare tehnică evidentă.

Registrul bunurilor imobile conţine înscrieri privind fiecare bun imobil, dreptul de proprietate şi alte drepturi patrimoniale, titularii de - drepturi, documentele ce confirmă drepturile, tranzacţiile cu bunuri imobile şi alte temeiuri ale naşterii, modificării, grevării şi stingerii drepturilor.

Din materialul probator administrat rezultă următoarele circumstanțe: la ***** iulie 1984, între Prigala Eugeniu și Prigala Olga a fost încheiată căsătoria,

iar la 1 august 1989, căsătoria a fost desfăcută prin hotărâre judecatorească, fapt confirmat prin copia extrasului din hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 1 august 1989 (f.d. 8 vol. I).

Desfacerea căsătoriei, a fost înregistrată în Registrul actelor de stare civilă de la OSC Anenii Noi, prin actul nr. 105, la 23 iulie 2014 (f. d. 40 vol. I).

Tot, din lucrările cauzei urmează că în timpul căsătoriei, Prigala Eugeniu și Prigala Olga au dobândit bunuri imobile și anume:

*- 39% din terenul pentru construcții situat în ********** *****, cu nr. cadastral *****.*****;*

*- *****, nr. cadastral *****.*

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile prezentat, se constată că Prigala Olga și Prigala Eugeniu au obținut dreptul de proprietate, asupra la 39% din terenul pentru construcții situat în *****, str. ***** *****, cu numărul cadastral *****.*****, în baza contractului de vînzare-cumpărare din 14 septembrie 2006, care a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 19 iulie 2006.

Iar, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 12 septembrie 1994, a fost achiziționat *****, numărul cadastral *****.

Temeiul înscrierii a dreptului de proprietate a părților asupra bunului imobil în Registrul bunurilor imobile a constituit certificatul nr. 468 din 27 aprilie 2006 (8789/06) și contractul de vînzare-cumpărare din 12 septembrie 1994 care au fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile la 19 mai 2006, coproprietari fiind înscriși cu cota parte 1.0: Prigala Eugeniu, Prigala Olga, Prigala Radu și Prigala Denis.

Astfel, prin prisma cadrului legal enunțat, raportate la materialele cauzei, prima instanță just a conchis asupra netemeiniciei pretenției cu privire la constatarea faptului încetării căsătoriei dintre foștii soți la 24 aprilie 2001, deoarece desfacerea căsătoriei în temeiul hotărârii judecătorești din 1 august 1989, a fost înregistrată în Registrul actelor de stare civilă de OSC Anenii Noi, prin actul nr. 105, la 23 iulie 2014.

Aderent, Colegiul judiciar punctează că deși căsătoria dintre Prigala Olga și Prigala Eugeniu a fost desfăcută prin hotărâre judecătorească din 1 august 1989, aceasta nu a fost prezentată la Oficiul Stare Civilă pentru eliberarea certificatului de divorț.

Cu atât mai mult că, însăși pârâtul-Prigala Eugeniu a confirmat în referința depusă în instanța de fond că au decis asupra desfacerii căsătoriei în anul 1989, în scopul primirii spațiului locativ, însă relațiile familiale au continuat. Ulterior, desfacerii căsătoriei, soții Prigala Eugeniu și Prigala Olga au dus gospodărie

comună, iar din rezultatul conveţuirii s-au născut copiii: Prigala Radu și Prigala Denis (f. d. 29-30 vol. I).

La caz, Colegiul judiciar constată că intervalul cuprins între data încheierii căsătoriei ***** *iulie 1984 și 23 iulie 2014*, constituie perioada dobândirii bunurilor comune în devălmășie a soților.

Totodată, Colegiul judiciar învederează că toți membrii familiei Prigala au participat la privatizarea locuinței, bunul imobil: *****, nr. cadastral *****, fapt confirmat prin Certificatul nr. 468 din 27 aprilie 2006 (f. d. 99 vol. I), iar la *19 mai 2006* a fost înscris dreptul de proprietate cu cota 1.0 parte după: Prigala Eugeniu, Prigala Olga, Prigala Radu și Prigala Denis.

Prin urmare, Completul judiciar apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la partajarea bunului comun al lui Prigala Olga, Prigala Eugeniu, Prigala Radu și Prigala Denis și anume apartamentul *****, situat pe ***** și recunoașterea dreptului de proprietate a câte ¼ cotă-parte pentru fiecare din coproprietari.

În aceiași ordine de idei, s-a constatat indubitabil și faptul că bunul imobil: 39% din terenul pentru construcții, situat în *****, str. ***** *****, cu numărul cadastral *****.*****, este supus regimului proprietăţii în devălmăşie. Or, corelând data încetării relațiilor de căsătorie și data dobândirii dreptului de proprietate asupra bunului litigios menționat, se confirmă cert că acesta constituie proprietate comună în devălmășie.

La caz, prima instanță corect a determinat cotele-părți în proprietatea comună a lui Prigala Eugeniu și Prigala Olga și anume în 39% din terenul pentru construcții situat în **********, stabilind a câte ½ sau 50% cotă-parte din bunuri, pentru fiecare.

Distinct de cele enunțate, din criticile apelantului Prigala Radu aduse în apelul formulat împotriva hotărârii instanței de fond, Completul de judecată identifică, în esenţă, dezacordul apelantului cu acțiunea depusă de Prigala Olga, Prigala Radu, Prigala Denis, exprimând poziţia în favoarea casării acesteia cu admiterea integrală a acțiunii inițiale concretizate.

Astfel, apelantul Prigala Radu a obiectat pe marginea pretențiilor privind constatarea faptului precum că, căsătoria dintre foștii soți Prigala Olga și Prigala Eugeniu, desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 1 august 1989 a încetat la 24 aprilie 2001.

În acest sens, instanța de apel reiterează că încetarea relațiilor de căsătorie a avut loc la 23 iulie 2014, și nu la 24 aprilie 2001 după cum pretinde apelantul Prigala Radu.

Cu atât mai mult că foștii soți Prigala Olga și Prigala Eugeniu nici nu au contestat legalitatea hotărârii în această parte.

Totodată, pe cale de consecință având în vedere netemeinicia pretenției cu privire la constatarea faptului precum că, căsătoria dintre foștii soți Prigala Olga și Prigala Eugeniu, a încetat la 24 aprilie 2001, prima instanță just a respins pretențiile cu privire la recunoașterea exclusivă după Prigala Olga a dreptului de proprietate asupra 39% cotă-parte din ***** și a terenului aferent acestuia; radierea de către OCT Anenii Noi din registrul bunurilor imobile a dreptului lui Prigala Eugen asupra 39% cotă-parte din ***** și a terenului aferent acestuia.

Aderent, instanţa de apel notează că, apelantul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanţei de fond.

Astfel, argumentele invocate de apelant, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate şi apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susținute de normele de drept material.

Distinct de cele indicate, Colegiul judiciar, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei *****6561/1995, unde Comisia a menţionat că, „art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes”, consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în cererea de apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanţa de fond, respectiv, nu constituie temei de casare a hotărârii contestate.

Distinct de cele expuse şi având în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate de către prima instanță şi nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel și de a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Capcelea Liviu acționînd în interesele lui Prigala Radu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi sediu Central din 09 iunie 2021.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Panov Ana

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Bagrin Lucia